

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
KOMISIJA ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Usposabljanje za: VARUH GORSKE NARAVE

ŠILIOVA POT

(Seminarska naloga)

Mentorica: dr. Irena Mrak
Avtorica: Anica Pugelj

Ljubno ob Savinji, julij 2018

Seminarsko nalogo posvečam spominu na letos preminulega predsednika PD Velenje **prof. Andreja Kuzmana**. Kot odličen mentor, vodnik in planinski prijatelj je sodeloval pri vseh omenjenih projektih. Bil je izreden človek, velik ljubitelj planin in vso svojo ljubezen do narave je prenesel na številne rodove mladih planincev, predvsem pa tudi na svoje otroke. Skupaj s sinom Urošem sta podala prve zametke akcije Lepi čeveljc, ki sedaj poteka že 13 let. V letošnjem letu je Uroš Kuzman kot načelnik mladinskega odseka pri PD Velenje odgovoren za nadaljevanje akcije. V letih, ko je nastajal prvi projekt PO MASTODONTOVIH STOPINJAH, je bil Uroš moj učenec v 4. razredu in je sodeloval pri projektu.

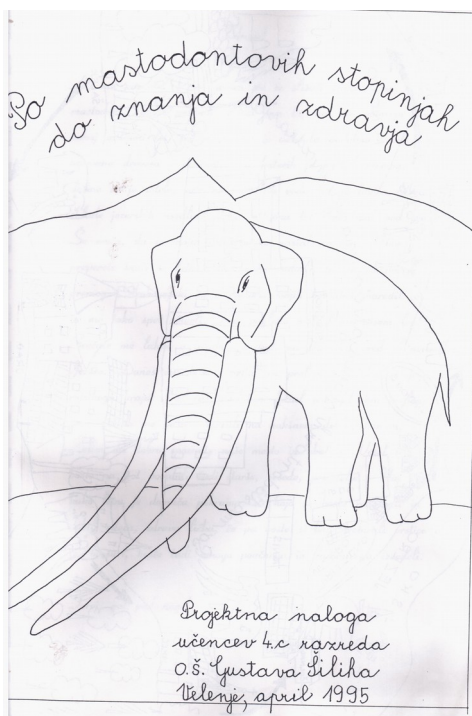
KAZALO VSEBINE

UVOD.....	4
PROJEKTI.....	4
ŠILIHOVA POT.....	7
KULTURNA DEDIŠČINA.....	8
NARAVNA DEDIŠČINA.....	12
OPIS POTI IN ČASOVNICA.....	16
ZAKLJUČEK.....	19
LITERATURA IN VIRI.....	19

UVOD

Sem učiteljica razrednega pouka in poučujem na osnovni šoli Gustava Šiliha že 40 let. Letos se bom upokojila. 33 let sem tudi mentorica planinskega krožka na šoli in v vsem tem času sem popeljala po bližnjih in daljnih hribih na stotine otrok. Vedno sem si prizadevala, da bi otrokom do podrobnosti razkazala lepote domače pokrajine, da bi spoznali bližnjo okolico doma, vse kulturnozgodovinske znamenitosti kraja, kakor tudi naravne vrednote in posebnosti. Sem tudi članica Planinskega društva Velenje, kjer sem vrsto let delovala v upravnem odboru in planinska vodnica kategorije A. V letošnjem letu sem se udeležila seminarja za pridobitev naziva GORSKI STRAŽAR in ker me je varstvo narave zelo pritegnilo, sem se odločila, da postanem tudi VARUHINJA GORSKE NARAVE. Tako bom lahko še naprej vzgajala mlade planince, jim privzgajala občutek za opazovanje in oblikovala pri njih pristen, čustven, spoštljiv in kulturn odnos do narave kot posebne vrednote.

PROJEKTI

V okviru pouka in planinskega krožka smo z učenci izdelali kar nekaj projektnih nalog na to temo. Tako smo leta 1995 izdelali načrt za krožno pot okoli Velenja. Poimenovali smo jo **PO MASTODONTOVIH STOPINJAH DO ZNANJA IN ZDRAVJA**. Pohoda se je udeležilo preko 100 pohodnikov, učenci 4. razreda pa so bili vodniki. Izdelali smo tudi lično zgibanko z osnovnimi podatki o poti. TGO Gorenje nam je sponzoriralo majice z logotipom mastodonta. Po tej poti smo tradicionalno hodili kar nekaj let.

Slika 1: Naslovna stran projektne naloge Po mastodontovih stopinjah do znanja in zdravja (OŠ Gustava Šiliha Velenje, 1995).

Slika 2: Članek Po mastodontovih stopinjah do znanja in zdravja (Naš čas, 1995).

Nato so prišli drugi otroci in drugi projekti.

Leta 2002, ob mednarodnem letu gora, smo pripravili projekt **POJDIMO SKUPAJ VARNO V GORE**. Za vse učence šole smo pripravili pohode, organizirali pa smo tudi srečanje s predsednikom PD Velenje, Jožetom Melanškom, z alpinistom Ivanom Kotnikom Ivčem in z dolgoletno mentorico planinskega krožka in pionirko na področju mladinskega vodništva, Anico Podlesnik.

Leta 2005 smo v okviru Mladinskega odseka PD Velenje ustanovili planinsko skupino **LEPI ČEVELJC**. Namen te akcije je bil združiti planinske krožke vseh velenjskih šol. Vsako leto izvedemo šest planinskih izletov, učenci pa si z udeležbo na vsaj štirih izletih pridobijo majico s planinskim logotipom. Letos je bilo vključenih preko 100 otrok, na izlete pa smo vabili tudi starše.

Z namenom seznaniti učence s projektom **OHRANIMO SMREKOVEC** (2016), jim pokazati lepote Smrekovškega pogorja in jih opozoriti na varstvo gorske narave ter jim dati iztočnice za razmišljanje o prihodnosti naravnega in bivalnega okolja človeka, smo za vse učence šole organizirali pohode po smrekovškem pogorju.

Slika 3: Mornova zijalka (splet 1).

30.9.2016 smo izvedli naravovarstveni dan za učence razredne stopnje. Pod vodstvom planinskih vodnikov in sodelavcev NZ Smrekovec, so se učenci iz različnih smeri odpravili na Sleme, tam pa smo jim pripravili srečanje z gobarjem in gozdarjem, ogledali pa so si tudi kratek film o divjem petelinu. Med potjo so si učenci ogledali Kavčnikovo in Žlebnikovo domačijo in Mornovo zijalko.

11.10.2016 pa so imeli naravovarstveni dan učenci predmetne stopnje.

6. razred : Rastke – Travniki (1.skupina) in Smrekovec – Krnes (2.skupina)

7.razred: Ljubno- Travniki

8.razred: Golte – Smrekovec

9. razred: Bele vode – Smrekovec

Pohode so vodili planinski vodniki, na Smrekovcu pa smo za vse učence pripravili naravovarstveno predavanje.

Ob 50 letnici naše šole, leta 2013, je padla ideja, da bi pripravili pohod v spomin na našega rojaka, pedagoga in pisatelja Gustava Šiliha. Tako je nastala **ŠILIHOVA KROŽNA POT OKOLI VELENJA**. Delno se ujema z nekdanjo Mastodontovo potjo, je pa bolj tematsko obarvana, saj smo želeli, da učenci na pohodu spoznajo vse, kar je kakorkoli povezano s Šilihom.

Projektni dan smo poimenovali **GUSTI HODI** (Gusti je namreč maskota naše šole). Pohod je postal tradicionalen, izvajamo ga vsako leto v mesecu aprilu.

Na pohod povabimo tudi starše, na zaključku pohoda pa so vsi udeleženci vabljeni na okusno malico, ki jo pripravijo v šolski kuhinji.

Pot razdelimo v devet etap, tako da vsak razred prehodi svoj del, naslednje leto pa trase zamenjamo. Na samem pohodu se dogajajo še različne kulturne prireditve. Učenci

razredne stopnje se srečajo s Pozojem (pripravi Špela Poles), z grajsko gospodo na Šaleškem gradu (Turistično društvo Šalek), ogledajo si staro gostilno in trgovino na Velenjskem gradu, si ogledajo spominsko sobo na domačiji Gustava Šiliha, pri Velunji peči se srečajo z bajeslovnimi bitji (vilami). Seznanijo se z mastodonti pri Velenjskem jezeru in spoznajo povest Nekoč je bilo jezero.

Učenci predmetne stopnje prehodijo nekoliko daljšo pot, saj vključimo še nekatere kulturne ustanove v Šaleški dolini. Tako obišejo Vilo Mayer in Usnjarski muzej v Šoštanju, se povzpnejo na Koželj in si na povratku ogledajo graščino Gorica, ki je prizorišče Šilihove povesti Beli dvor. Na Grilovi domačiji se srečajo z zeliščarji, za najbolj pogumne pa pripravimo plezalni vrtec na plezališču Gonžarjeva peč. Najzanimivejši del poti je Velunja peč. Ta skriti naravni biser je le streljaj od civilizacije.

Šilihova pot ni registrirana, je pa moja želja, da bi pridobili vsa soglasja, da bi postala ena izmed tematskih poti v Velenju.

V tej seminarski nalogi želim predstaviti Šilihovo pot kot smo si jo zamislili in jo tudi že 5 let uspešno izvajamo.

ŠILHOVA POT

Šilihova pot je speljana mimo vseh gradov, ki obkrožajo mesto Velenje, prav tako poteka mimo nekaterih dvorcev in cerkva. V nadaljevanju je predstavljena naravna in kulturna dediščina območja, ki jo spoznamo ob Šilihovi poti.

Slika 4: Šilihova pot (Topografska karta 1:25.000).

KULTURNA DEDIŠČINA

Gradovi

1. Velenjski grad

Velenjski grad je nastal v 13. stoletju, njegovi prvi lastniki pa so bili gospodje Ptujski. Današnjo podobo je dobila stavba v 16. stoletju. Gre za štirikotno zasnovo, sredi katere je notranje dvorišče, zunanji venec pa je utrjen s stolpiči in veliko rondelo z ohranjenim obrambnim sosledjem strelnih lin in izlivnic za vrelo smolo. V gradu danes domuje Muzej Velenje.

Slika 5: Velenjski grad (splet 2).

2. Grad Turn

Grad Turn leži na položni vzpetini severno od Škalskega jezera. Od prvih omemb v 13. stoletju se je v gradu zamenjalo veliko plemiških rodbin. Svojevrstna sta vhodni portal in arkadno dvorišče.

Slika 6: Grad Turn, Hrastovec pri Velenju (splet 3).

3. Grad Šalek

Razvalina gradu Šalek leži na strmem griču nad istoimenskim naseljem in je najstarejša grajska stavba v Šaleški dolini. Grad je bil opuščen po letu 1770. Še danes pa stoji stolp, ki je trikotne oblike in kot tak enkraten v slovenskem prostoru.

Slika 7: Grad Šalek (Sašo Pugelj, 2018).

4. Grad Ekenštajn

Razvalina gradu Ekenštajn stoji na skalni kopi vrh položnega grebena blizu šaleškega gradu. Grad se prvič omenja leta 1329. Razpadel je v 17. stoletju, ko so ob njegovem vznožju pozidali graščino Gorica. Do današnjih dni se je ohranila le še skromna razvalina z nekaj ostanki zidov, ki pričajo o njegovi srednjeveški zasnovi.

Slika 8: Razvalina gradu Ekenštajn (Sašo Pugelj, 2018).

5. Graščina Gorica

Graščina leži na položni vzpetini nad naseljem Gorica. Nastala je v 16. stoletju kot grajska pristava. Na graščini Gorica se odvija zgodba Šilihovega romana *Beli dvor*.

Slika 9: Graščina Gorica (Sašo Pugelj, 2018).

6. Limbar – Lilienberg, ostanki gradu

Grad Limbar je stal na hribu Gradišče nad Pesjem pri Velenju. Porušen je bil v času kmečkega upora leta 1635 in je potem povsem propadel. Bližnja ohranjena cerkev sv. Jakoba (slika 14) naj bi bila grajska kapela.

Slika 10: Grad Limbar (splet 4).

Dvorci in vile

1 Vila Herberstein

Vila je bila zgrajena v drugi polovici 19.stoletja, stoji pa na rahli vzpetini ob robu gozda med Velenjskim gradom in gradom Šalek. Je ena najbolj ohranjenih primestnih vil v Sloveniji. Danes privablja goste z izbrano gostinsko ponudbo.

Slika 11: Vila Herberstein (splet 5).

2 Vila Bianca

Vila je dobila ime po grofici Bianci Adamovich, ki je živel v 19. stoletju. Danes je prenovljena, v njej je TIC Velenje.

Slika 12: Vila Bianca (Sašo Pugelj, 2018).

Cerkve

1. Župnijska cerkev Sv. Marije

Cerkev leži na manjši vzpetini na robu starega Velenja pod grajskim pobočjem. Prvič se omenja že leta 1477 in je v jedru gotovo še srednjeveška, čeprav so jo leta 1744 temeljito prezidali. Bogati veliki baročni oltar, v njej pa hranijo tudi dragocene mašne plašče.

Slika 13: Župnijska cerkev Sv. Marije (splet 6).

2. Cerkev svetega Jakoba

Cerkev svetega Jakoba stoji v bližini nekdanjega gradu Limbar. Domneva se, da je bila ta cerkev grajska kapela.

Slika 14: Cerkev svetega Jakoba (Sašo Pugelj, 2018).

3. Cerkev svetega Miklavža Bevče

Cerkev leži na vzpetini nad Bevčami in jo krasijo trije baročni oltarji. Natančen čas izgradnje ni znan.

Slika 15: Cerkev svetega Miklavža Bevče (splet 7).

NARAVNA DEDIŠČINA

1. Šaleška jezera

Precejšen del poti poteka po parku ob jezerih, ki so nastala kot posledica izkopavanja premoga.

Slika 16: Šaleška jezera (splet 8).

Šaleška dolina je po nastanku udorina in med njenim ugrezanjem je na dnu nastal premog (pliocenski lignit). Zaradi njegovega izkopavanja so na desnih pritokih reke Pake nastala Šaleška ugrezninska jezera.

Najstarejše med njimi je **Škalsko jezero**, ki je nastalo v spodnjem toku Lepene. S površino 16,5 ha je najmanjše in z globino 18,2m najplitvejše od jezer. Njegova oblika se ne spreminja več, saj so izkopavanje lignita na tem območju zaključili. Na bregovih so urejene sprehajalne poti in poti za ježo.

Družmirsko jezero leži sredi Družmirskega polja, njegova gladina pa je za 6,5m nižja od gladine Velenjskega jezera. Ima dve kotanji. Zahodna je manjša in plitvejša, največja globina osrednje kotanje pa znaša 85,5m, zato je Družmirsko jezero najgloblje jezero v Sloveniji. Jezero še vedno nastaja, saj pod njim in njegovimi bregovi še vedno izkopavajo lignit. Prej kmetijska pokrajina se je preoblikovala v jezersko, pri tem pa je delno ali v celoti izginilo več naselij (Družmirje, Pesje, Škale, Preloge). Ugrezninsko območje Premogovnik Velenje vseskozi ureja, na jezerskih bregovih pa prebivalci Šaleške doline preživljajo prosti čas.

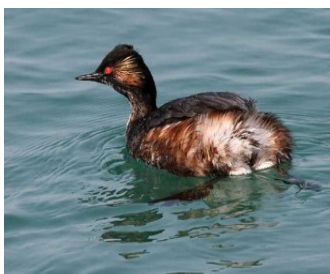
Velenjsko jezero je s površino 143,5 ha zaenkrat največje med jezeri. Njegova globina znaša 54,5m. Premog izkopavajo le še pod njegovim zahodnim bregom, zato se oblika in prostornina ne bosta več spreminjali. Jezero je ločeno od Škalskega jezera z nasipom. V Velenjskem jezeru in na njegovih bregovih je razvita rekreacijska dejavnost. Tukaj so uredili tudi znamenito Velenjsko plažo.

Slika 17: Velenjska plaža (Sašo Pugelj, 2018).

Park ob Šaleških jezerih

Privlačnost jezerske pokrajine povečujejo številne rastlinske in živalske vrste, značilne za mokrišča stoječe in tekoče vode. Številni raznoliki življenjski habitati okrog vseh teh jezer predstavljajo pogoj za veliko biotsko pestrost tega območja.

Na tem območju so zasledili okoli 120 vrst ptic, med katerimi je kar 29 vrst ogroženih. Okoli 52 vrst ptic na tem območju gnezdijo, 56 vrst pa tu prezimuje ali se zadržuje na preletu. Preko Škal in okoliških jezer poteka namreč pomembna selitvena pot. Tukaj najdemo nekatere redke vrste, kot so črnovratni ponirek, veliki kormoran, rjava čaplja, tatarska žvižgavka, raca žličarka in druge. Na tem območju je bilo registriranih kar šest vrst ujed, ki sodijo med najbolj ogrožene vrste.

Slika 18: Črnovrati ponirek (splet 9).

Slika 19: Labod (splet 10).

Slika 20: Veliki kormoran (splet 11).

Slika 21: Rjava čaplja (splet 12).

Prvenstvena vloga parka je v naravovarstveni vzgoji in izobraževanju, hkrati pa park nudi dobre in zanimive rekreacijske možnosti.

Ob Velenjskem jezeru se odvija tudi tradicionalni Pikin festival, ki je največji družinski festival v Sloveniji. Prireditev traja ves teden in nudi kulturno vzgojo, izobraževanje in zabavo vsem generacijam.

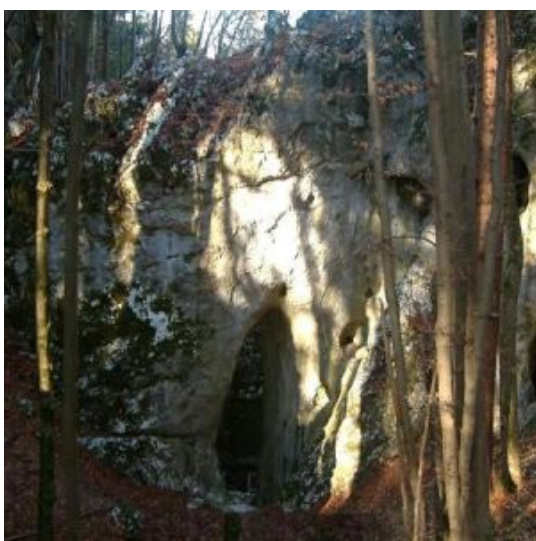

Slika 22: Pikin festival (splet 13).

Slika 23: Pikin zemljevid (splet 14).

2. Velunja peč

Slika 24: Velunja peč (splet 16).

Ob magistralni cesti Velenje-Slovenj Gradec se v gozdu skriva izredno lep naravni most, visok okoli 10 m. V njegovih stenah je voda izoblikovala štiri kraške jame, globoke od 11 do 30 m. Potok je pod mostom ustvaril 5 in 7 metrska slapova. Bajka pravi, da je izvir vode zdravilen, v njem pa se kopajo vile. (Splet 15)

Most je nastal zaradi topljenja apnenca v zaporni skali. Velunja peč predstavlja za osamel kras izjemen kraški pojav – kamniti most, ki je eden večjih v Sloveniji. Nastal je v spodnje in srednjetrojnih apnencih, dolomitih in skrilavcih.

VELUNJA PEČ

SLIKOVIT NARAVNI MOST

Slikovit naravni most Velunja peč predstavlja ostanek jamskega stropa. Nekaterim se zdi Velunja peč podobna šivankinemu ušesu, drugim da gotskemu oknu, naravoslovec pa bo hitro ugotovil, da gre za naravni most, ki je nenavadno visok in ozek. Nastal je zaradi topljenja mehkejših apnencev v zaporni skali. Muhasti gozdni potoček je najprej izdolbel to okno, nato še rov

pod njim. Šivankino uho ali gotsko okno je visoko več kot 10 metrov, široko meter ali dva ter polno plemen, kakor pač veljavajo sonce, veter in listje. Bajka pravi, da je izvir vode zdravilen, v njem pa se kopajo vile.

Velunja peč predstavlja za osamelci kras (karbonatni masiv, ki ga obdaja nekarbonatna kamninska podlaga) zelo izjemen kraški pojav – naravni most, ki je eden večjih v Sloveniji. V njegovih stenah je potok v Florjanovem grabnu, ki pred izlivom v Pako ponikne, oblikoval štiri manjše vodoravne kraške jame, globoke do 30 metrov, pod mostom pa se voda pretaka čez dva slapova (5 m, 7 m). Most je nastal v spodnje- in srednjetriasnih apnencih, dolomiti in skrilavcih v tektonsko precej prelomljeni coni, ko je voda med tokom najprej predrila karbonatno gmoto in izdolbla predor (tunelska jama). Zaradi krušenja sten in stropa se je tunel večal, dokler se ni strop s pomočjo zakrasevanja površja in posledično njegovega stalnega zniževanja deloma porušil, jama pa se je odprla na površje. Proces zakrasevanja in nenehnega zniževanja površja sta odvisna od razporeditve razpok in debeline plasti apnenca. Gostejše kot so razpoke ter tanjše kot so apnenčaste plasti, bolj občutljiv je strop za rušenje.

TEMATSKA KOLESARSKA POT PAŠKI KOZJAK

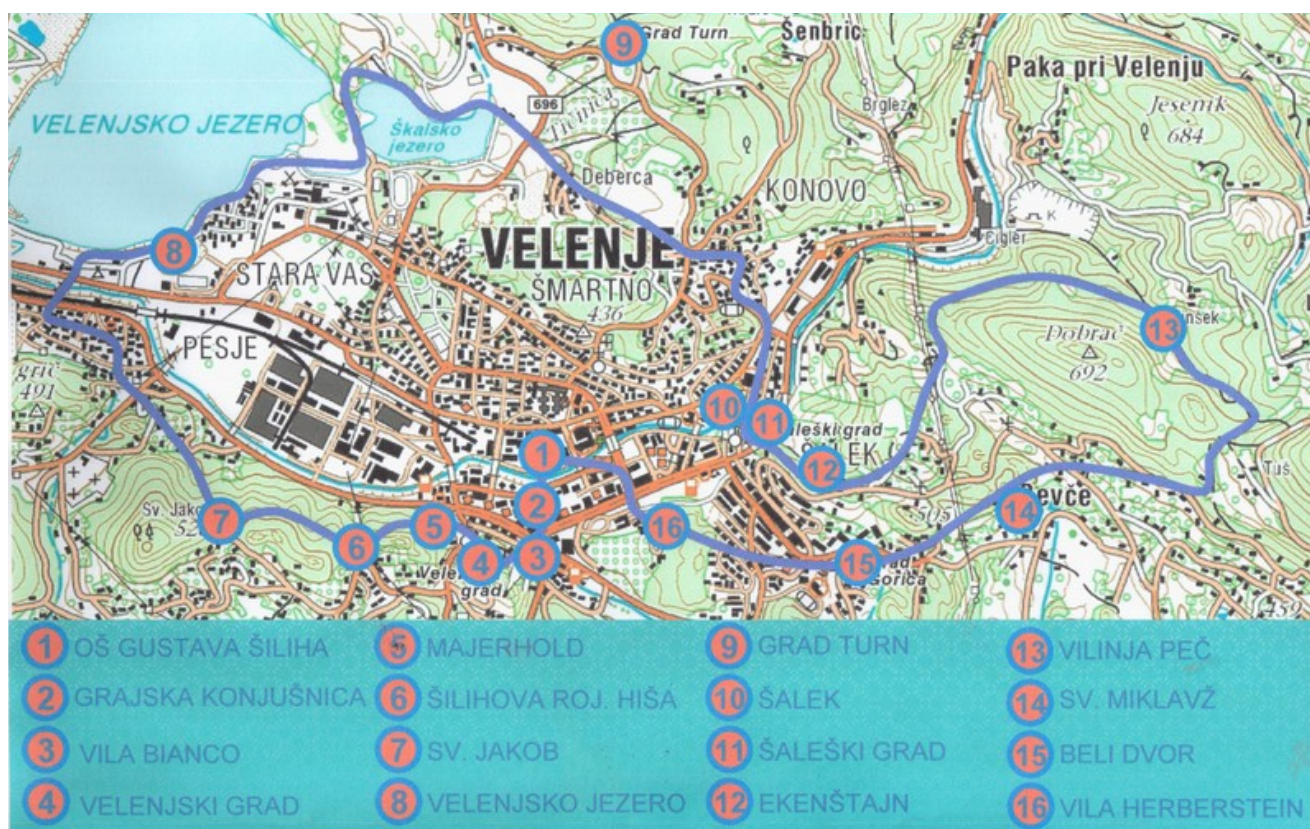
EVROPSKI KRAŠKI SKLAD ZA RAZVITJE PODOBILJA • Evropska komisija in podjetja L&S • Družbo za razvoj podobilja Salska dolina: Mestna občina Velence • Vardolca: Mestna občina Velence • Oblikovanje: spazialca

OKRP • **EUROPSKA KOMISIJA** • **REPUBLIKA SLOVENIJA** • **EVROPSKA UNIJA**

Slika 25: Informativna tabla pri Velunji peči (splet 17).

OPIS POTI IN ČASOVNICA

1. Šilihova pot se pričenja pri osnovni šoli, ki nosi Šilihovo ime. Otroci jo poimenujejo kar Gustavka.
2. Tam, kjer stoji danes velika stanovanjska stavba Gorenje, je bilo nekoč poslopje, ki je služilo kot grajska konjušnica. Kasneje je bila v njej osnovna šola, ki jo je obiskoval tudi Gustav Šilih. Leta 1963 pa so zgradili novo šolo in jo poimenovali po njem.

Slika 26: Zemljevid Šilihove poti z označenimi točkami na poti (Topografska karta 1:25.000).

3. Vila Bianca je za Šiliha pomembna zato, ker se je tam kot deček, ki je tja nosil mleko, spoznal s knjigami. Družina Adamovich mu je namreč dovolila dostop do knjižnice.
4. Devetindevetdeset stopnic nas pripelje na Velenjski grad. Tu je kot grajski oskrbnik služboval Šilihov oče.
5. Po gozdni poti se spustimo v Staro Velenje. Tam je nekoč stal znameniti hotel Majerhold, v katerem je navadno prenočeval Gustav Šilih, ko je v kasnejših letih obiskal rojstni kraj.
6. Pot nas pelje proti zaselku Podkraj, kjer še vedno stoji Šilihova rojstna hiša. Sorodniki so jo seveda preuredili, a v starem delu je spominska soba s številnimi fotografijami in predmeti iz obdobja, ko je v njej bival Gustav Šilih.

7. Ena izmed številnih sprehajalnih poti vodi k cerkvi sv. Jakoba na Gradišču. To ime je uporabljal tudi v svojih delih Nekoč je bilo jezero in Beli dvor. Z Jakca, kot vzpetino imenujemo domačini, je prelep razgled po Šaleški dolini in okolici.

8. Spustimo se strmo po pobočju Gradišča in že smo na območju Šaleških jezer, kjer nastaja nov turistično rekreacijski center s številnimi igrišči in površinami za rekreacijo. Tukaj so tudi avtokamp, restavracija Jezero, Bela dvorana in znamenita Velenjska plaža. Na travniku pred restavracijo se nahajata skulpturi mastodontov kot spomin na kosti mastodonta, ki so jih našli pri izkopavanju premoga v Škalah.

Na tem območju se pričena tudi Park ob Velenjskem jezeru, ki nudi življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam, hkrati pa je idealen poligon za številne rekreativce ali pa zgolj sprehajalce, ki želijo svoj prosti čas preživeti v naravi.

9. Nadaljujemo proti gradu Turn in naprej preko zaselka Konovo v Šalek (točka 10), nad katerim kraljuje Šaleški grad (točka 11).

12. Gozdna pot nas pripelje do razvalin gradu Ekenštajn, oba gradova pa sta prizorišči dogajanja Šilihovega romana Beli dvor.

13. Pot nadaljujemo po cesti do vznožja vzpetine Dobrač in po severnem delu Dobrača do Velunje peči, ki nima sicer nič skupnega s Šilihom, sem jo pa dodala zaradi zanimivosti, saj velika večina prebivalcev Šaleške doline ne pozna te enkratne naravne znamenitosti.

14. Ko nekako krožno obhodimo Dobrač pridemo v vas Bevče z idilično cerkvijo sv. Miklavža, ki jo krasijo trije baročni oltarji.

15. Iz Bevč krenemo proti zaselku Gorica, kjer na položni vzpetini kljubuje zobu časa graščina Gorica. Tu se odvija zgodba Šilihovega romana Beli dvor. Še pred kratkim je bila graščina naseljena (delavska stanovanja), zdaj pa je prazna in je potrebna popravila.

16. Šilihova pot se zaključi v Velenju, pri Vili Herberstein.

Dolžina poti: okoli 17 km

Pot je smiselno prehoditi v treh etapah, da se izognemo predolgi hoji. Začetek in povratek je vedno pri osnovni šoli Gustava Šiliha, oziroma pri Vili Bianca, kjer je TIC Velenje.

1 del: OŠ GŠ, Vila Bianca, Velenjski grad, Šilihova rojstna hiša, Jakec, Podkraj, šola

2. del: OŠ GŠ, Velenjsko jezero, Škalsko jezero, Konovo, Šalek, šola

3. del: OŠ GŠ, Šaleški grad, Ekenštajn, Velunja peč, Bevče, graščina Gorica, Vila Herberštajn, šola

Ker smo na pohod vedno peljali vse učence šole, veliko je bilo pa tudi staršev, smo pot razdelili na še krajše etape.

Zahtevnost poti: pot je lahka, primerna za vsakega. Malo več previdnosti je potrebne pri Velunji peči.

Pohode so vodili planinski vodniki PD Velenje in učitelji osnovne šole Gustava Šiliha Velenje.

Spoštovani starši!

V želji da poglobimo naše sodelovanje,
vas vabimo, da se nam pridružite na športnem dnevu.

Skupaj se bomo odpravili po Šilihovi poti.

Na šolskem dvorišču se dobimo
v soboto, 7. aprila 2018, ob 8.30.

Veseli bomo srečanja z vami.

učenci in kolektiv OŠ Gustava Šiliha

ŠOLSKA ŠOLA GUSTAVA ŠILIH
Vodnikova 3, 3320 Velenje
Tel.: 03 898 42 20

PROGRAM

- 8.30 - Zbor na šolskem dvorišču, pozdrav ravnateljice.
- 9.00 - Pohod po Šilihovi poti.
- Po končanem pohodu povratek do šole.
- Skupno kosilo (telečja obara z vodnimi žličniki palačinke z marmelado, sok).

Avtobusni prevozi:

- V šolo ob 7.40 (iz znanih postajališč),
- proti domu ob 13.00 in 13.30 (na že znana postajališča).

SMERI POHODOV:

1. razred: šola-Konovo-Škalsko jezero-povratek skozi sončni park-šola
2. razred: šola-Šaleški grad-Ognjeni grad-Bevče-povratek mimo graščine Gorica (Beli dvor)-šola
3. in 4. razred: šola-Konovo-Šenbric-Hrastovec-Velenjsko jezero-šola
5. razred: šola-Velunja peč-šola
6. razred: šola-Velenjski grad-Šilihova domačija-Jakec-Podkraj-šola
7. razred: šola-Koželj-Bevče-graščina Gorica (Beli dvor)-šola
8. razred: šola-Gonžarjeva peč-Tuševo-Šalek-šola
9. razred: šola-Velenje-Bela dvorana-Šoštanjsko jezero-Šoštanj-Usnjarski muzej-šola

PRILAVNICA ZA POHOD
(izpolni spremenljivele do četrtka, 5. 4. 2018)

Spodaj podpisani/-a _____ se bom / se ne bom udeležil/-a
pohoda po Šilihovi poti.

Slika 27: Vabilo na pohod po Šilihovi poti.

Pa še nekaj o Gustavu Šilihu

Rodil se je 31. julija 1893. leta in je dobil ime po mesecu, ki se je začel. S 14 leti se je vpisal na učiteljsko v Ljubljani. Po maturi je učiteljeval v Št. Pavlu v Savinjski dolini. Med prvo svetovno vojno se je boril kot oficir na soški fronti, kjer je bil tudi ranjen v neposredno bližino srca. Po vojni se je takoj priključil Maistrovim borcem pri osvobajanju Maribora in slovenske severne meje. Leta 1928 je v Zagrebu diplomiral iz pedagogike, psihologije in nemškega jezika s književnostjo. Na mariborskem učiteljsko je poučeval pedagogiko, slovenščino in nemščino. Leta 1932 pa je opravil profesorski izpit iz pedagogike z metodiko.

Leto 1928 je bilo zanj nekako prelomno, saj si je pridobil življenjsko družico Olgo, hčerko premožnega mariborskega trgovca Karla Jančiča. Leta 1929 se mu je rodil sin Marko, leta 1931 hči Alenka, deset let kasneje še sin Nikolaj. Do druge svetovne vojne je živel srečno družinsko življenje, potem pa je bil vpoklican v jugoslovansko ljudsko armado in bil kmalu ujet. Nekaj mesecev je bil v ujetništvu, kasneje se je zaposlil v Gradcu.

Po končani vojni je nadaljeval s pedagoškim delom na mariborskem učiteljsko, kjer je bil tudi v.d. ravnatelj, ves čas pa je ostal tudi profesor pedagoško-psihološke skupine predmetov.

Po upokojitvi je začel snovati že dolgo zamišljeno Vzgojno posvetovalnico. Uspešno jo je vodil in razvijal vse do prezgodnje smrti. Umrl je 24. novembra 1961. Malo pred smrtjo so mu podelili naslov pedagoškega svetnika. Bil je imetnik Žagarjeve nagrade ter odlikovanja Reda dela III. Stopnje.

Slika 28: Pa še nekaj o Gustavu Šilihu (arhiv OŠ Gustava Šiliha Velenje).

ZAKLJUČEK

V okolici Velenja je kar nekaj tematskih poti, ki so zanimive in privlačne za obiskovalce. Šilihova pot je le ena izmed njih. Moja želja je, da bi pot evidentirali, da bi natisnili zgibanko in da bi postala tradicionalna. Zavedam se, da je pot do registracije dolgotrajna in zapletena in da brez pomoči lokalne skupnosti, Planinskega društva in vodstva šole ne bo šlo. Pot je nekako razdeljena na tri sklope. V prvem delu se seznanimo s pisateljem in pedagogom Gustavom Šilihom, drugi del poteka po parku ob Šaleških jezerih in opozori na posledice izkopavanja premoga in na prizadevanja, da bi uničeno okolico naredili spet uporabno in privlačno za turizem ter rekreacijo. Tretji del pa nas popelje k naravnemu spomeniku Velunja peč, ki je posebnost, oddaljena le streljaj od civilizacije, pa vendar prebivalcem Šaleške doline še skoraj nepoznana. Na poti obiskovalec spozna številne kulturne in naravne znamenitosti okolice Velenja. Ves čas pa se zaveda, da smo v naravi le gostje in da lahko z nepravilnim in nepremišljenim ravnanjem naravi povzročimo neprecenljivo škodo. Ker narava smo mi vsi.

LITERATURA IN VIRI

Arhiv OŠ Gustava Šilaha Velenje.

Državna topografska karta republike Slovenije 1:25.000, Velenje, Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava republike Slovenije.

Monografija Velenja 1992

Naš Čas, 15.6.1995, Velenje.

Zbirka Šaleški razgledi 1: Zbornik Muzeja Velenje, KC Ivan Napotnik Titovo Velenje, Titovo Velenje 1988

Zbirka Šaleški razgledi 2: Prispevek k zgodovini Šaleške doline, KC Ivan Napotnik Titovo Velenje, Titovo Velenje 1989

Zbirka Šaleški razgledi 3: ŠKALE, KC Ivan Napotnik Titovo Velenje, Titovo Velenje 1989

Zbirka Šaleški razgledi 8: Šaleški zbornik, KC Ivana Napotnika Velenje, Velenje 1992

Zbirka Šaleški razgledi 12 :RAZPRAVE-PRESOJE-AKCENTI, KC Ivana Napotnika Velenje-ZALOŽNIŠTVO POZOJ, Velenje 1996

Viri iz spleta

Splet 1: <http://www.smrekovec.net/galerija-slika.php?pid=11&pic=1&tab=turizem&lang=sj>, 21.7.2018

Splet 2: <https://gradovislovenije.si/project/grad-velenje/> 20.7.2018

Splet 3: <http://www.nascas.si>, 20.7.2018

- Splet 4: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vischer_-_Topographia_Ducatus_Stiria_-_238_Lilienberg_bei_Sch%C3%B6nstein_-_Limbar.jpg, 21.7.2018
- Splet 5: (<https://vivi.si/gostilna/vila-herberstein/>), 21.7.2018
- Splet 6: <http://www.velenje-tourism.si/vredno-ogleda/cerkve>, 21.7.2018
- Splet 7: <http://blams.si/cerkve-2/>, 21.7.2018
- Splet 8: <http://www.velenje-tourism.si/vredno-ogleda/naravna-dediscina>, 21.7.2018
- Splet 9: <http://www.kpss.si/o-parku/narava/zivali/gospodarji-neba/ponirki/crnovrati-ponirek>, 21.7.2018
- Splet 10: https://sl.wikipedia.org/wiki/Labod_grbec#/media/File:Mute_swan_Vrhnika.jpg, 21.7.2018
- Splet 11: https://sl.wikipedia.org/wiki/Kormoran#/media/File:Great_cormorant.jpg, 21.7.2018
- Splet 12: <http://galerija.foto-narava.com/slika/51739>, 21.7.2018
- Splet 13: <https://www.sloveniaholidays.com/poudarjene-vsebine/pikin-festival-letos-za-prave-mojstre/8559>, 21.7.2018
- Splet 14: <http://www.pikinfestival.si/sl/p/o-pikinem-festivalu/pikin-zemljevid/>, 21.7.2018
- Splet 15: <http://www.velenje-tourism.si/vredno-ogleda/naravna-dediscina>, 21.7.2018
- Splet 16: <http://www.velenje.si/za-obiskovalce/naravna-in-kulturna-dediscina/naravna-dediscina>, 21.7.2018
- Splet 17: https://www.geocaching.com/geocache/GC4XARF_velunja-pec?guid=9ad20c2e-39d7-4ae3-a3b8-463639268d38, 21.7.2018